

Uit douglashout opgetrokken stal vol strohokken biedt plaats aan dertig Belgische witblauwen

Roemeens bouwpakket wordt sfeervolle stal

Popke ten Wolde en Simon Daalder uit Hall bouwden voor hun dertig Belgische witblauwen een heel bijzondere stostal. Het hout kwam uit Roemenië en met vrienden en kennissen zetten ze het bouwpakket in elkaar.

tekst **Alice Booij**

Popke ten Wolde en Simon Daalder: 'Het had veel goedkoper gekund, maar de koeien zijn onze hobby en dan moet het ook mooi zijn om in zo'n stal te werken'

De restanten van de oude stal staan nog overeind achter de nieuwbouw. 'Het was een versleten aanbindstal waar je met de trekker niet eens in kon komen', vertelt Simon Daalder aan de Langedijk in het Nederlandse Hall. 'We waren echt aan een nieuwe stal toe.' Dat moest een potstal worden, was de overtuiging van Popke ten Wolde, die samen met Simon de koeien houdt. 'Voor dikbillen is dat gewoon het meest ideale systeem.'

Ze hadden heel gemakkelijk een bouwonderneming kunnen vragen stalen spanten te leveren, een damwand te plaatsen en golfplaten op het dak te leggen en dan zouden ze een prachtige schuur voor hun Belgische blauwen hebben. 'Maar we wilden ook wat moois, wat apart. Het is tenslotte hobby', aldus Simon, die naast de boerderij woont. 'Mijn schoondochter komt uit Roemenië en zo ontstond het idee om een houten stal neer te zetten.'

In het voormalige oostblokland is genoeg hout voorhanden om voor Roemeense begrippen goedkoop schuren te bouwen. 'Kijk eens naar de dikte van de zijwanden', wijst Simon. 'Die balken zijn wel 25 centimeter dik, prachtig vind ik dat en ook superduurzaam.' Meteen voegt hij eraan toe dat de balken prima gezaagd hadden kunnen worden tot dunne planken. 'En dan kun je er nog wel een schuur van bouwen.'

Het hout komt van douglassparren en kwam op maar liefst zes vrachtwagens naar Nederland. In eer-

ste instantie wilden de vleesveehouders de schuur lakken. 'Maar dat werd ons afgeraden, dan zouden we elk jaar opnieuw moeten verven.' Ze besloten alle hout te impregneren. 'Het onderhoud is nihil, terwijl de levensduur wel dertig jaar is.'

Bouwpakket als blokhut

Aan de zijkant is goed te zien hoe de schuur is opgebouwd. Op de betonnen fundering van 1,20 meter diep en 20 centimeter breed zijn de houten planken gestapeld als bij een blokhut. 'We kregen het hout als bouwpakket aangeleverd, alles keurig genummerd en op maat gemaakt', zegt Popke over de schuur, die 24 meter lang is en 20 meter breed. 'Met vrienden en kennissen hebben we het zelf in elkaar gezet.' De vloer in de stal is vlak beton, waarbij in het midden van de hokken roosters zijn aan-

gebracht. 'Zo houden we de hokken langer droog. De nattigheid loopt weg en vangen we in een put achter de stal op.'

Ook in de stal is het een en al hout, waardoor de aanblik binnen meteen heel gezellig is. De houten tussenwanden zijn gemakkelijk te verwijderen, waardoor de hokken groter te maken zijn. Voor in de stal hebben Simon en Popke de hokken juist gehalveerd met een hek ertussen. 'De keizersnedebox staat voorin, dus het is het gemakkelijkst om het kalf twee meter verder zo in het hok te leggen. De looplijnen zijn kort', aldus Popke. 'Bovendien kunnen we koe en kalf even apart houden om te controleren of alles goed gaat.'

De hokken zijn 5 meter diep, 6 meter breed en gevuld met een dikke laag stro. Met planken van azobé, een hardhoutsoort, is de opening van de voerplaats te verkleinen zodat de hokken

voor dieren van verschillende leeftijden geschikt zijn te maken. In de meeste boxen staan vier dieren. 'We mesten de hokken twee keer per jaar uit', aldus Simon, die aangeeft dat het een simpel klusje is. 'We halen de buizen uit het voerhek en rijden er zo met een kleine shovel in. Al met al is het twee uur werk.'

Kruis en bloemenkrans

In de schuur is ook een houten zolder gemaakt. 'Omdat we dat mooi vinden', luidt de redenatie. 'Anders kijk je zo tegen het dak aan.' Het dak is overigens ook geïsoleerd. 'In eerste instantie wilden we er dakpanplaten op monteren,' vertelt Simon, 'maar toen de bouw vorderde, vond ik het eigenlijk jammer om die op zo'n mooie schuur te leggen. Het zijn uiteindelijk ouderwetse dakpannen geworden.'

Ten Wolde en Daalder: collega's en koeienvrienden

Simon Daalder en Popke ten Wolde houden vanaf 2006 samen Belgische blauwen. Popke werkt in het bedrijf van Simons zoon. 'We zorgen voor de afvoer van landbouwplastic', aldus Simon, die de onderneming Daly Plastics aan zijn zoon heeft overgedragen, maar nog alle dagen op het bedrijf in Zutphen te vinden is. Popke woont in Harderwijk en de stal in Hall ligt op de route naar zijn werk. 'Voordat

ik naar mijn werk ga, kan ik eventueel voeren en wanneer we de koeien spoelen, plan ik dat 's morgens om negen uur, dat is het meest efficiënt.'

Daalder en Ten Wolde hebben als doel zo'n dertig dieren te houden van topkwaliteit. Ze hebben twee spoelkoeien van Hans Vis uit Hulshorst op stal waar ze embryo-transplantatie mee doen: Carri- cule de Fooz (Brutal x Seduisant) en Gou-

ache de Fooz (Radar x Fausto). 'De embryo's verdelen we eerlijk', vertelt Popke, die ook trots twee pas aangekochte stieren laat zien: Glaneur (v. Nomade) en Haricot de Waleffes (v. Ebony). 'Van Haricot loopt een volle broer bij BBCI. We gebruiken de stieren voor natuurlijke dekking, terwijl we de beste koeien spoelen en de embryo's in ontvangsters zetten. Zo verbeteren we onze veestapel het snelst.'

De hokken zijn 5 meter diep en 6 meter breed

Met azobéplanken blijft het stro in het hok

Kruis en bloemenkrans 'zegenen' de stal

Ramen zorgen voor de ventilatie

Door de roosters blijven de strostallen droger

Uitneembare houten afscheiding

Keizersnedebox vlakbij het strohok

De zijkanten bestaan uit zo'n 25 cm dik hout

Zelfgemaakte H-profielen goed verstelbaar

De isolatie zorgt ervoor dat het in de zomer niet te heet wordt en in de winter niet te koud. 'Op de waterleiding hebben we ook een rondpompsysteem gemonteerd, zodat het water zeker niet bevriest', vertelt Popke. Hij voegt daaraan toe dat hij voor in de stal nog wel graag een warmwaterboiler wil monteren en tegels naast de keizersnedebox om schoon te kunnen werken.

De stal is een echte blikvanger geworden waarbij de typische Roemeense elementen aan de frontgevel opvallen. Een kruis en een bloemenkrans 'zegenen' als het ware de schuur.

'Dat is blijkbaar gebruikelijk in Roemenië', lachen de mannen, terwijl ze nog wel opgetogen toevoegen dat er ook een fles champagne aan te pas kwam. 'Die traditie spreekt ons meer aan.'

Het aangezicht van de schuur is met deze details helemaal af. 'We zijn bijzonder in onze nopjes met de stal', vertellen de compagnons, die aangeven dat de bovenbouw zo'n 70.000 euro heeft gekost. Dat is een forse investering voor het aantal dieren. 'Dat had veel goedkoper gekund, maar voor ons zijn de koeien hobby en dan moet het ook gewoon mooi zijn om in zo'n stal te werken.' |